

עפ"ג 65940/10/21 - מדינת ישראל נגד אוסאמה סנדוקה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 65940-10-21 מדינת ישראל נ' סנדוקה

בפני כבוד השופטת ח' מאק-קלמנוביץ
כבוד השופטת מ' ליפשיץ פריבס
כבוד השופט מ' כדורי

המערערת:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד מרים בן גל

מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נ ד ד

המשיב:

אוסאמה סנדוקה

ע"י ב"כ עו"ד עומר קראעין

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' ש' גבאי ריכטר) מיום 12.9.21 שניתן בת"פ 74168-12-20. המשיב הורשע בעבירות של החזקת סכין שלא כדין, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: **החוק**) ופציעה כשהעברין מזוין, עבירה לפי סעיף 335(א)(1) בצירוף 334 לחוק. בית משפט קמא השית על המשיב עונש מאסר למשך חודש אחד בניכוי ימי מעצרו, כך שבמועד גזר הדין המשיב השלים את ריצוי העונש ולא נדרש לרצות מאסר נוסף. כמו כן נגזרו על המשיב מאסרים מותנים, קנס בסך ₪ 5,000 או מאסר תמורתו, צו מבחן לשנה והתחייבות כספית בסך ₪ 10,000.

מדובר באירוע בו נכנס המשיב לחנות מכולת של המתלון לאחר שילדי המתלון זרקו עליו אבנים. המשיב היה חמוש בסכין מקופלת, הוציא את הסכין מכיסו ואיים על המשיב שיפגע בו ויתקוף אותו בפניו. התפתחה קטטה בין המתלון לבין אחיו של המשיב, אליה הצטרפו מספר אנשים נוספים מצידו של המתלון, והם תקפו את המשיב ואת אחיו. המשיב שלף סכין והחל לרוץ לעבר אחד המעורבים האחרים, שאף הוא החזיק בסכין, והשניים ניסו לדקור זה את זה. כתב האישום מתאר את המאבק שבמהלכו המשיב ואחיו הותקפו ואף תקפו. המשיב היכה את אחד המעורבים באבן גדולה, ודקר אותו פעמיים ברכו באמצעות הסכין שהחזיק, באופן שהצריך תפירת הברך והכתף של הנפגע. מעורבים נוספים באירוע נפצעו, ביניהם אחיו של המשיב שנפצע באופן קשה יותר ונזקק לטיפול רפואי שכלל הכנסת נקז בהרדמה מלאה ותפירה.

2. המערערת טענה בערעורה כי העונש שנגזר בבית משפט אינו הולם את חומרת מעשיו של המשיב, וכי העבירות בהן הורשע המשיב מחייבות ענישה חמורה שיהיה בה כדי להרתיע את המשיב ואחרים מלבצע עבירות דומות. היא הוסיפה כי גם מתחם הענישה שנקבע, בין חודש אחד לבין 12 חודשי מאסר לשתי העבירות, אינו מבטא את חומרת המעשים ואינו עולה בקנה אחד עם רמת הענישה הנהוגה והעמדה העולה מהפסיקה הדנה בעבירות אלו. המערערת ציינה כי מעורב נוסף באירוע, מחמד הזאילה, אשר דקר את אחיו של המשיב, נדון לעונש של 6 חודשי מאסר בעבודות

שירות לאחר שנקבע כי מעשיו היו על סיפו של הסייג של הגנה עצמית, וכי המשיב הגיע ראשון לאירוע והוא שהעביר את הויכוח לפסים אלימים.

ב"כ המשיב ביקש להותיר על כנו את גזר דינו של בית משפט קמא. הוא טען, בין היתר, כי המשיב הוא אדם בוגר המנהל אורח חיים נורמטיבי ומדובר באירוע חד פעמי. עוד טען כי קיימות נסיבות אישיות המצדיקות התחשבות במשיב. המשיב סובל ממחלת קרוהן, מחלה כרונית המחייבת טיפול רפואי מידי שבוע. אחד מילדיו בעל כליה אחת, והמשפחה כולה תלויה במשיב לפרנסתה. לדברי הסניגור העונש שנגזר על הנאשם אף עולה בקנה אחד עם המלצת שירות המבחן, אשר סבר שיש מקום לעונש חינוכי - שיקומי, ובית המשפט נוהג לסטות לעיתים נדירות בלבד מהמלצת שירות המבחן. עוד נטען כי קיים טווח רחב של פסיקה וכי המתחם שנקבע והעונש שנגזר על המשיב תואמים את הפסיקה.

הסניגור הוסיף וטען כי אין להשוות בין המשיב שבפנינו לבין עניינו של הזאילה, שכן האחרון עשה שימוש בסכין קצבים וגרם לפציעות חמורות בהרבה מאלה שגרם המשיב שבפנינו. הזאילה אף נחקר במשטרה בחשד לנסיון רצח בשל חומרת מעשיו. הסניגור טען כי מעשיו של המשיב גובלים בהגנה עצמית. הוא הוסיף כי מדובר בהתנהגות חריגה של המשיב, וכי ההחמרה הנדרשת בענישה היא בעניינם של מי שעוסקים בפשיעה, ולא באדם נורמטיבי שמעד מעידה חד פעמית.

3. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים החלטנו לקבל את הערעור, כפי שנפרט להלן.

רבות נפסק אודות הצורך להילחם בעבירות האלימות, במיוחד עבירות המבוצעות תוך שימוש בנשק, גם כאשר מדובר בנשק קר. האלימות הנפוצה במקומותינו חותרת תחת חוסנה של החברה כולה. בשל הסכנה הרבה שיש בעבירות אלו, אסר המחוקק לא רק על השימוש בסכין אלא גם על החזקתו, בבחינת הצבת סייג וגדר עוד לפני ביצוע המעשים עצמם.

בע"פ 4697/11 מדינת ישראל נ' סילמאן אלצאנע (24.3.13) פסקה 5 נאמר:

"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם פתרון סכסוכים בנשק קר או חם, במיוחד כאשר תופעות מסוג זה מתרחשות חדשות לבקרים ולא פעם בתחום המשפחה. תרומתו של בית המשפט למאמץ שנועד למגר התופעה צריכה לקבל ביטוי ברמת הענישה הנקוטה. נוכח פסקי הדין שהוצגו בפני הערכאה הדיונית ובפנינו אנו חוששים כי ברמת הענישה הנהוגה כיום אין די, וספק אם רכיב ההרתעה זכה בה למענה הולם".

עוד נקבע כי

"ההצטיידות בסכינים, בין להגנה עצמית, בין לתכלית אחרת, מהווה 'מכפיל כוח' שיוצר פוטנציאל לנזק משמעותי עצום ורב. אכן, 'סכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה' (ע"פ 9133/04 גורדון נ' מדינת ישראל (20.12.2004) יש להרתיע מפני תופעה זו על דרך של ענישה מחמירה; והדברים נכונים ביתר שאת מקום שבו הסיכון הקטלני התממש במלוא חומרתו, כבנדון דידן". (ע"פ 7682/18 מוחמד עלקם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.4.2019)); וראו גם ע"פ 3249-19 סמרה פיסהיי נ' מדינת ישראל (05.08.19) פסקה 11).

עמוד 2

4. בנסיבות המקרה שבפנינו, המשיב הוא מחולל האירוע. הוא הגיע לחנותו של המתלון והחל להתעמת איתו עימות מילולי, תוך שהוא מאיים עליו בסכין. ההצטיידות בסכין עובר לאירוע היא מעשה חמור כשלעצמו. קל וחומר כאשר המשיב עשה שימוש בסכין, תחילה כאיום ולאחר מכן השתמש בו כנשק ודקר אדם אחר.

מנגד, לזכות המשיב עומדת העובדה שפעל בעקבות פרובוקציה, לאחר שילדיו של המתלון זרקו אבנים לעברו, והאירוע כולו החל בעקבות ידוי האבנים. זאת ועוד, לאחר שהאירוע החל להתגלגל, המתלון הזעיק לתגבורת מספר אנשים, ובחלקו השני של האירוע, הכולל את הדקירה, היו המשיב ואחיו בנחיתות מספרית ועניינית אל מול המתלון וחבריו. כך שבשלב זה של האירוע מעשי המשיב מצויים בסמיכות לסייג של הגנה עצמית. בשלב זה של האירוע אף נעשה שימוש באבן ובסכין גם מצד המתלון והמסייעים לו, כאשר אחד המעורבים מצד המתלון, מחמד הזאילה, אף עשה שימוש בסכין קצבים וגרם לאחיו של המשיב פציעות חמורות יותר. הזאילה נדון לעונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

5. נתנו דעתנו לכך שהמשיב הוא האחראי לפרוץ האירוע, אך חלקו בסופו של דבר לא היה חמור משל אחרים ואף ההיפך מכך. כמו כן הבאנו בחשבון את העונש שנגזר על הזאילה, שעמד כאמור על 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, ולכך שהמשיב הוא אדם מבוגר המנהל אורח חיים נורמטיבי ללא כל עבר פלילי וסובל ממחלה כרונית.

לנוכח כל אלו, ולאור העיקרון שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם המשיב, אנו מעמידים את עונש המאסר שיוטל על המשיב על 8 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, י"א אייר תשפ"ב, 12 מאי 2022, בהעדר הצדדים.